ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΜΕΓΑΛΩΝ ΠΟΙΗΤΩΝ

Ο ΠΡΩΤΟΣ ΘΡΙΑΜΒΟΣ ΤΟΥ ΧΑΪΝΕ

Ἡ ἔκθεσις τῆς ἀδελφῆς του.— Οἱ Βρυκόλακες.— Τὸ ἀριστούργημα τοῦ δεκαετοῦς Ἐρρίκου.— Ἡ κατάπληξις τοῦ διδασκάλου.— Τὸ αὐτόγραφον τῆς ἐκθέσεως.

Ἀφορμὴ τοῦ πρώτου φιλολογικοῦ θριάμβου τοῦ Ἐρρίκου Χάϊνε ὑπῆρξε ἡ ἀδελφή του Καρλόττα.

Κάποτε εἰς τὸ Σχολεῖον εἶχαν δόσει θέμα στὴν τάξη της γιὰ νὰ γράψουν μιὰν ἔκθεση, ἀλλὰ ἡ Καρλόττα ποὺ δὲν εἶχε τὸ νοῦ της στὸ μάθημα καλὰ καλὰ δὲν θυμότανε οὔτε τὸ θέμα τῆς ἐκθέσεως. Ὁ διδάσκαλος τοὺς τὸ εἶχε ἀναπτύξει λεπτομερῶς, ἀλλ' ἡ μικροῦλα Καρλόττα ἀδίκως ἔσπαζε τὸ κεφάλι της, δὲν μποροῦσε νὰ θυμηθῇ οὔτε μιὰ λέξη.

Ὁ Ἐρρῖκος ὅταν τὴν εἶδε ἔτσι συλλογισμένη καὶ μελαγχολική, τὴν ἐρώτησε σχετικῶς κ' ἐκείνη τοῦ ἐξήγησε τὸ λόγο τῆς μελαγχολίας της.

— Συλλογίσου λίγο, τῆς εἶπε. Τί θέμα εἶχε ἡ ἔκθεσή σου!

— Μὰ μοῦ φαίνεται ὅτι μιλοῦσε περὶ βρυκολάκων, ἀπάντησε ἐκείνη.

— Περὶ βρυκολάκων; ἀπάντησε ὁ Ἐρρῖκος. Καλά, φτάνει· πήγαινε τώρα νὰ παίξεις κι' ἄφησέ με μόνο.

Ὁ Ἐρρῖκος κλείστηκε στὸ δωμάτιό του καὶ μετὰ μιὰ ὥρα ἐβγῆκε ἔξω. Ἡ ἔκθεσις εἶταν ἕτοιμη.

Τὴν ἔδωσε στὴν ἀδελφή του ποὺ ἀπ' τὴν χαρά της γιατὶ εἶχε ἀπαλλαγεῖ ἀπὸ τὸ γράψιμό της, δὲν τὴν ἐδιάβασε κάν.

Τὴν ἄλλη μέρα ἐπῆνε στὸ σχολεῖο καὶ μὲ θάρρος ἔδωσε στὸν δάσκαλό της τὸ τετράδιο μὲ τὴν ἔκθεση ποὺ τῆς εἶχε γράψει ὁ ἀδελφός της. Αὐτὸς ὅμως, παρὰ τὴ συνήθειά του καὶ πρὸς μεγάλη ἔκπληξη τῆς Καρλόττας, ἅμα ἐδιάβασε τὴν ἔκθεση δὲν τῆς τὴν ἔδωσε πίσω.

Ἐκείνη εἶχε ἀρχίσει ν' ἀνησυχῇ γι' αὐτό, ὅταν ἔξαφνα τὴν φώναξε ὁ διδάσκαλός της:

— Κόρη μου, τῆς εἶπε, ποιὸς σοῦ ἔγραψε τὴν ἔκθεσή σου;

— Ἐγώ, ἀπεκρίθη ἡ Καρλόττα μὲ σταθερὴ φωνή.

— Δὲ θὰ σὲ μαλώσω, κόρη μου, ξαναεῖπε ὁ διδάσκαλος, ἀλλὰ πές μου τὴν ἀλήθεια, ποιὸς σοῦ ἔγραψε τὴν ἔκθεση;

Κοκκινίζοντας ἡ Καρλόττα, γιατὶ εἶχε πεῖ ψέμματα, χαμήλωσε τὰ μάτια της καὶ ψιθύρισε:

— Ὁ ἀδελφός μου.

— Ἡ ἔκθεση αὐτὴ εἶν' ἀληθινὸ ἀριστούργημα! ἐφώναξε ὁ διδάσκαλος.

Καὶ ἀποτεινόμενος πρὸς ὁλόκληρη τὴν τάξη:

— Ἀκοῦστε! εἶπε καὶ ἄρχισε νὰ διαβάζῃ τὴν ἔκθεση τοῦ μόλις δεκαετοῦς Ἐρρίκου Χάϊνε.

Ὁ μέλλων μέγας ποιητὴς εἶχε φαντασθῇ ἕναν βρυκόλακα, ὁ ὁποῖος συναντᾷ ἕνα κοριτσάκι καὶ τὸ πληησιάζει. Μὰ τοῦ λέει τόσο τρομερὰ λόγια, ὥστε τὸ κορίτσι φεύγει ἔξω φρενῶν βγάζοντας κραυγὲς ἀγωνίας. Αἱ φίλες της, ἀκούγοντας τὶς κραυγές της, τὴν πλησιάζουν καὶ τὴ ρωτοῦν τί συνέβη. Ἐκείνη τοὺς ἐπαναλαμβάνει τὰ τρομερὰ λόγια τοῦ βρυκόλακος τοῦ ὁποίου ἔβλεπε διαρκῶς τὰ διχαλωτὰ πόδια, τὰ μάτια του ποὺ πετοῦσαν ἀστραπὲς καὶ τὸ πελώριο ἀνοιχτό του στόμα ποὺ εἶναι ἕτοιμο νὰ τὴν καταβροχθίσῃ.

Οἱ μαθήτριες καὶ ἡ Καρλόττα μαζί τους ἄκουγαν ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ διδασκάλου τὴν ἔκθεση τοῦ Ἐρρίκου κ' ἕνα ρῖγος τὶς εἶχε καταλάβει ὅλες.

Ὁ διδάσκαλος ἀφοῦ διάβασε τὴν ἔκθεση, ἔτρεξε στὸ σπίτι τοῦ Χάϊνε καὶ συνεχάρη τὴν μητέρα του ἡ ὁποῖα εἶχε γεννήσει ἕνα πραγματικὰ μεγαλοφυὲς παιδί. Ἐζήτησε νὰ κρατήσῃ τὸ αὐτόγραφο τῆς ἐκθέσεως, ἀλλὰ ἡ μητέρα τοῦ ποιητοῦ τὸ ἤθελε κι' αὐτὴ εἰς ἀνάμνησιν τοῦ πρώτου φιλολογικοῦ ἔργου τοῦ παιδιοῦ της καὶ ἔτσι τὸ κράτησε ἐκείνη.

Τὸ αὐτόγραφο αὐτὸ κάηκε στὴ μεγάλη πυρκαϊὰ τοῦ Ἀμβούργου, στὴν ὁποία παρ' ὀλίγον νὰ καῇ καὶ ἡ μητέρα τοῦ Χάϊνε, ἡ ὁποία περισσότερο ἐβρήνησε τὸ κάψιμο αὐτοῦ τοῦ αὐτογράφου παρὰ τὴν ἀπώλεια τόσων κοσμημάτων καὶ ἐπίπλων.

μένουν ἀχρησιμοποίητα μὲ τὸ ὅπλο «παρὰ πόδας», χωρὶς νὰ μποροῦν νὰ καταλάβουν γιατὶ ἀδραναῦν! Τίποτα δὲν κάνουν. Περιμένουνε διαταγάς.... Καὶ ἔτσι ἐπειδὴ δὲν ὑτάρχει ἀνάγκη διαταγῶν γιὰ νὰ πεθάνουν, οἱ ἄνδρες πέφτουν κατὰ ἑκατοντάδας, πίσω ἀπὸ τοὺς θάμνους, μέσα στὰ χαντάκια, ἐκεῖ ἐμπρὸς εἰς τὸν σιωπηλόν, τὸν μεγάλον πύργον!... Καὶ οἱ μῦδροι πέφτουν, πέφτουν σχίζοντας κορμιὰ καὶ ραντίζοντας τὸ χῶμα μὲ αἷμα.... Ἐκεῖ ἀπάνω εἰς τὴν αἴθουσα τοῦ μπιλλιάρδου ζέστη γλυκειὰ ἐπικρατεῖ: ὁ στρατηγὸς ξαναπροχώρησε· ἀλλὰ ὁ μικρὸς λοχαγὸς ἀμύνεται σὰν τὸ λιοντάρι...

Δέκα ἑπτά! δέκα ὀκτώ! Δέκα ἐννέα!...

Μόλις ἔχουν καιρὸ νὰ σημειώνουν. Ὁ θόρυβος τῆς μάχης πλησιάζει. Ὁ στρατηγός, τώρα, πάει μόνον γιὰ μιά. Ἡ ὀβίδες ὅμως τώρα ἔφθασαν στὸ πάρκο!... Μιὰ σάλβα ἐπάνω ἀπὸ τὴν δεξαμενή...ἕνας κύκνος στρεβιλίζεται μέσα σὲ ἄσπρα φτερὰ καθημαγμένα... Εἶνε τὸ τελευταῖον «κ ο ύ»...

Τώρα σιγὴ ἀπόλυτος... Μονάχα τῆς βροχῆς ὁ θόρυβος δέρνει τὶς πρασινάδες καὶ τὰ δένδρα· κάτω στὸν κατήφορο ἕνα συγκεχυμένο κύλισμα ἀκούεται καὶ μέσα στοὺς πλημμυρισμένους δρόμους κάτι σὰν «πρύγγιμα» ποιμνίου φεύγοντος...Ὁ στρατὸς ἔτραπη εἰς φυγήν.

Ὁ στρατηγὸς κέρδισε τὴν παρτίδα του. Ἀλφὸνς Ντωντὲ

Η ΑΝΕΚΔΟΤΗ ΑΥΤΟΒΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΤΟΥ ΠΟΙΗΤΟΥ ΑΝΔΡΕΑ ΛΑΣΚΑΡΑΤΟΥ

[Μετάφρασις ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ καὶ ὑποσημειώσεις τοῦ κ. Χαριλ. Ἀντωνάτου. Οὐδεὶς ἔχει δικαίωμα ἀναδημοσιεύσεως καὶ ἐκδόσεως ἐκτὸς τοῦ μεταφραστοῦ.]

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ὅλο ἐτοῦτο ἐσκευωρήθηκε καὶ προετοιμάσθηκε μυστικὰ ἀπὸ τὸν ἀντίδικό μου: Δικαστήριο, χωρὶς νὰ μοῦ μπῇ ἡ παραμικρὴ ὑποψία. Ἔτσι λοιπὸν τὴν προηγούμενη μέρα τῆς συζήτησης ὁ Κος Βαλσαμάκης μοῦ εἶπε πῶς, ἀφοῦ διωρίσθηκε αὐτεπάγγελτα ἀπὸ τὸν Πρόεδρο νὰ μὲ ὑπερασπίσῃ, θὰ ἐπιθυμοῦσε νὰ κουβεντιάσῃ μαζί μου γιὰ τὴν ὑπεράσπισην αὐτή. Τοῦ ἀποκρίθηκα πῶς τὸν εὐχαριστῶ, ἐσκόπευα ὅμως νὰ ὑπερασπισθῶ μόνος μου. Ἐπέμεινε ὅμως, παρακαλῶντας νὰ τοῦ δώσω μερικὲς πληροφορίες καὶ τοῦ ἔστειλα νὰ διαβάσῃ τὴν ὑπεράσπιση, ποὺ εἶχα σκοπὸ νὰ παρουσιάσω στοὺς ἐνόρκους. Τὸ ἔκαμα ὅμως γιὰ νὰ ἱκανοποιήσω μόνο τὴν περιέργειά του.

Τὴν αὔριανή, μέρα τῆς συνεδριάσης τοῦ Δικαστηρίου, ἡ αἴθουσα ἦταν γεμάτη ἀπὸ ἀνθρώπους ἀπ' ὅλες τὲς τάξεις.

Ἔτισσα μ' εὐχαρίστηση τὴ θέση μου στὸ ἑδάφιο τῶν κατηγορουμένων καὶ ὕστερ' ἀπὸ λίγο ὁ Εἰσαγγελέας ἔβγαλε ἐνάντιά μου ἕνα μακρὺ Κατιλινιτικό, διαφορετικὸ ὅμως ἀπὸ κείνους τοῦ Κικέρωνα, γιατὶ ὁ δικός του ἦταν πρόστυχος κι' ἀξιοπεριφρόνητος. Οἱ πειὸ κοινὲς βρισιές, οἱ πειὸ χυδαῖες αἰσχρολογίες ἀποτελέσανε τὴν ἀγόρευσή του, στὸ διάσημα τῆς ὁποίας ἔπαιζε μ' ἕνα κομπολόϊ, τοῦ ὁποίου ἡ ἐπίδειξη διασκέδαζε ταὐτόχρονα τὸ ἀκροατήριο. Καὶ τὸ Δικαστήριο στεκότανε σ' αὐτὴν τὴν ἀναξιοπρέπεια μὲ μιὰν ὁλοφάνερην εὐχαρίστηση.

Δὲν ἀνησυχοῦσα γιὰ τὸ πρόσωπό μου, μ' ἐνδιάφερε λιγώτερο αὐτὸ ἀτὸ τὴν ὑπεράσπιση τῶν ἀρχῶν μου, γιὰ τὴν ὁποία ἐφύλαγα ὅλες τὲς δυνάμεις τῆς ψυχῆς μου, χωρὶς ν' ἀνησυχῶ πολὺ γιὰ τὰ ἄλλα. Δὲν ἤμουν ἐκεῖ μέσα, παρὰ γιὰ νὰ διαβάσω ἐτούτην τὴν ὑπεράσπιση.

Ἤρθε τέλος κι' ἡ σειρά μου νὰ μιλήσω. Ὅπως εἶχα δηλώσει στὸ Δικαστήριο ἀπὸ τὴν ἀρχή, ἤθελα νὰ χρησιμοποιήσω τὸ δικαίωμα, ποὺ μοῦ ἔδινε ὁ νόμος, νὰ παρουσιάσω ὁ ἴδιος τὴν ὑπεράσπισή μου. Ὁ Πρόεδρος θέλησε νὰ φανῇ πῶς ἐνεργῇ νόμιμα καὶ δὲ μ' ἐμπόδισε ἀμέσως, ἀλλὰ μοῦ ἀπευθύνθηκε ἀπειλῶντας καὶ πρὶν ἀνοίξω τὸ στόμα μου: «Πρόσεξε, εἶπε, στὲς ἐκφράσεις σου. Πρόσεξε νὰ μὴ μεταχειρίζεσαι τὲς συνηθισμένες ὑβριστικὲς φράσεις σου κ.τ.λ. κ.τ.λ.» κι' ἐξακολούθησε νὰ μὲ προσβάλλῃ, μὲ τρόπο προσβλητικώτερο ἀκόμα κι' ἀπὸ τὸν τρόπο τοῦ Εἰσαγγελέα. Ἔτσι ὁ Πρόεδρος προετοίμαζε τὸ σχέδιό του νὰ μ' ἐμποδίσῃ νὰ ὑπερασπισθῶ μόνος μου, κι' ἔτσι κάνοντας ἐδείχθηκε δημοσίᾳ ἀντίδικός μου.

Ἂν ἤθελε μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ μιλήσω ἐλεύθερα, θὰ ἔλεγα: «Κε Πρόεδρε, αὐτὲς οἱ συμβουλευτικὲς ἐπίπληξες, θὰ ταίριαζαν καλλίτερα στὸν Κο Εἰσαγγελέα, ὅταν ξαναγύριζε ἀπάνου μου ὅλο τὸ κιβώτιο τῆς Πανδώρας (1). Ἀκόμα δὲν ἄνοιξα τό στόμα μου καὶ δὲν ξέρετε τὴ φωνή μου». Ἤθελα προσθέσει ἀκόμα: «Ὁ βασιλιᾶς μας σᾶς ἔστειλε ἐδῶ γιὰ νὰ μᾶς δικάξετε, ὄχι νὰ μᾶς βρίζετε». Ἀλλὰ μὲ τὴ προδιάθεση, ποὺ τοῦ ἔβλεπα, αὐτὸ θὰ ἦταν ἀρκετὸ νὰ μοῦ στοιχίσῃ τουλάχιστο δυὸ χρόνια φυλακή, ἐκτὸς ποὺ θὰ τοῦ ἔδινε τὴν πρόφαση νὰ μοῦ στερήσῃ ἀμέσως τὸ δικαίωμα νὰ ὑπερασπίσω τὸν ἑαυτό μου μόνος μου.

Ἐσιώπησα λοιπόν. Δὲν εἶπα λέξη. Δὲν ἀποκρίθηκα καθόλου στὲς ἀδικαιολόγητες αὐτὲς ἀπειλές, στὲς χωρὶς αἰτία βρισιὲς τοῦ Προέδρου, ποὺ εἶχαν τὸ ὕφος Δευτέρας Πράξεως (atto secondo), ἔπειτ' ἀπὸ κείνη τοῦ Εἰσαγγελέα. Δὲν ἦταν δυνατὸ νὰ πλανεθῶ: ἤμουν' ἀνάμεσα σ' ἐχθρούς!.. κι' ἐμάντευα κακὰ ἀποτελέσματα γιὰ τὴν ὑποθεσή μου.

Πράγματι, ὅταν, πρὶν ἀρχίσω τὸ διάβασμα τῆς ὑπεράσπισής μου, ἐδήλωσα πῶς δὲν εἶχα σκοπὸ ν' ἀπαντήσω στὲς βρισιὲς τοῦ Κου Εἰσαγγελέα, ἐθεωρήθηκα, μ' αὐτὴ μόνο τὴ δήλωσι, πῶς εἶχα διαπράξει ἔγκλημα. Ἔγκλημα, ποὺ ὁ Κος Πρόεδρος τὸ χαρακτήρισε ἔλλειψη σεβασμοῦ στοὺς δικαστές, χωρὶς αὐτὸς ὁ ἴδιος ὁ Εἰσαγγελέας νὰ παραπονεθῇ γιὰ τὴν ὑποτιθέμενη προσβολή. Ἀπειλοῦσε νὰ μέ καταδικάσῃ μὲ φυλάκιση γι' αὐτὴ τὴν αἰτία καὶ νὰ μοῦ στερήσῃ τό δικαίωμα νὰ ὑπερασπισθῶ μόνος μου.

Ὑποχρεώθηκα λοιπόν, χάριν τῆς ἴδιας τῆς ὑπεράσπισής μου, νὰ ξεπεράσω τὸ ἐμπόδιο, ποὺ μοῦ ἔρριχνε μπροστά μου, νὰ ζητήσω συγνώμη ἀπὸ κεῖνον ποὺ δὲ μοῦ ζητοῦσε, καὶ νὰ μαλακώσω ἔτσι τὴν προσποιημένη ὀργὴ τοῦ Προέδρου. Ἔβλεπε ὅμως καθένας ποιὰ πῶς δὲ βρισκόμουνα μπροστὰ σὲ Δικαστήριο ἀμερόληπτο.

Ἄρχισα λοιπὸν νὰ διαβάζω τὴ συνηγορία μου. Ἀλλά, καθὼς εἶπα, ἡ ἄδεια δὲν ἦταν παρὰ φαινομενικὴ κι' ἀπατηλή. Εἶχαν ἤδη λάβει μέτρα, κι' ἔπρεπε μ' ὁποιαδήποτε πρόφαση, δὲν ἐνδιάφερε πειά, νὰ μὲ σταματήσουν ἀπὸ τὴν ἀρχή: ὁ αὐτεπάγγελτα διωρισμένος δικηγόρος ἀπὸ τὴν προηγούμενη μέρα, θὰ λάβαινε τότες τὸ λόγο καὶ θ' ἀπάγγελλε τὴ συνηγορία, ποὺ μοῦ ἐπίβαλαν.

(Ἀκολουθεῖ)

Σημ. Μετ. (1) Ὁ Δίας εἶχε δώσει δῶρο στὴν Πανδώρα ἕνα κιβώτιο μὲ κλεισμένα μέσα ὅλα τὰ κακά. Μιὰ μέρα ὅμως ἄνοιξε τὸ κιβώτιο καὶ χύθηκαν ἀπάνου στοὺς ἀνθρώπους ὅλα τὰ κακὰ καὶ μόνο στὸ βάθος τοῦ κιβωτίου ἔμεινε ἡ Ἐλπίδα.